

366.22:330.101.5(100+498)

TEORII CONTEMPORANE PRIVIND IMPOZITELE ȘI IMPU- NEREA FORMULATE ÎN FISCA- LITATEA INTERNAȚIONALĂ ȘI ÎN ROMÂNIA *

Prof.univ. dr. Luigi POPESCU,
Universitatea din Pitești, România
popesculuigi.p@gmail.com
Conf.univ. dr. Larisa MISTREAN, ASEM
mistrean_larisa@yahoo.com
Prof.univ. dr. Magdalena RĂDULESCU,
Universitatea din Pitești, România
youmagdar@yahoo.com

Am putea remarca faptul că toate teoriile ce țin de impozite și taxe vor să justifice necesitatea acestora, atât pentru stat, cât și pentru contribuabili, ascunzând că, în realitate, ele sunt mai favorabile statului decât contribuabililor. Prin formularea teoriilor respective, organele de conducere se străduiesc să justifice mărimea impunerii și presiunii fiscale, doresc să demonstreze o anumită echitate fiscală orizontală și verticală, care, de cele mai multe ori, nu există în practică.

Aceste teorii fiscale au încercat să argumenteze, mai mult sau mai puțin științific, creșterea presiunii fiscale prin instituirea de noi impozite și taxe sau prin creșterea mărimii impozitelor existente, făcând o tentativă de motivare a calității impozitelor ca instrument de reglare a economiei, în sensul că acestea trebuiau să mențină inflația din anumite perioade la un anumit nivel, au căutat să sublinieze necesitatea redistribuirii veniturilor și averilor de la contribuabili la stat.

Cunoaștem, în acest sens, de fapt, că, întotdeauna, statul, prin partidele aflate la putere, își protejează interesele și, în special, ocrotește anumite categorii de contribuabili, care îi sunt fideli.

Cuvinte-cheie: sarcină fiscală, politică fiscală, repercusiunea impozitelor, progresivitatea impunerii, repartitie prin fiscalitate, principii fiscale.

JEL: H21, H22, H30, H71.

366.22:330.101.5(100+498)

CONTEMPORARY THEORIES ON TAX AND TAXATION FORMULATED IN INTERNATIONAL TAXATION AND IN ROMANIA *

Professor PhD Luigi POPESCU,
University of Pitesti, Romania
popesculuigi.p@gmail.com
Assoc. Prof. PhD Larisa MISTREAN, ASEM
mistrean_larisa@yahoo.com
Professor PhD Magdalena RADULESCU,
University of Pitesti, Romania
youmagdar@yahoo.com

We could note the fact that all the theories related to taxes tend to justify their need, both for the state and for the taxpayers, hiding the fact that they are more favourable to the state than to the taxpayers. Having formulated these theories, the authorities strive to justify the extent of taxation and fiscal pressure; they want to demonstrate a certain horizontal and vertical fiscal equity, which in reality, most of the time, does not exist in practice.

These fiscal theories have tried to prove, more or less scientifically, the increase of fiscal pressure by imposing new taxes and fees or by increasing the size of existing taxes, they have tried to motivate the quality of taxes as an instrument for regulating the economy, in the sense that they had to maintain inflation for certain periods at a certain level, they have sought to emphasize the need to redistribute income and wealth from taxpayers to the state.

It is known, however, that the state, by means of its ruling parties, protects its interests and, in particular, protects certain categories of taxpayers, who are loyal to it.

Keywords: tax burden, fiscal policy, tax refunds, tax progressivity, tax breakdown, tax principles.

JEL: H21, H22, H30, H71.

* Lucrarea a fost prezentată în cadrul Conferinței Științifico-Practice Internaționale „Controlul intern în cadrul instituțiilor financiare în contextul noului cadru de reglementare și al provocărilor tehnologice”, 22-23 martie 2019/ The paper was presented at the International Scientific and Practical Conference “Internal Control in Financial Institutions in the Context of the new Regulatory Framework and Technology Challenges”, 22-23 March 2019.

Introducere

Impozitele și taxele sunt considerate instrumente financiare cu caracter istoric, a căror apariție se află în conexiune cu existența statului și banilor. În decursul timpului, fiecare stat aflat la putere, prin intermediul teoriei economice, a formulat încercări prin care să definească și să justifice impozitele și taxele. Aceasta a contribuit la prezentarea impozitului ca element al bunăstării, securității și justiției sociale, prin intermediul cărora statul asigură funcționarea societății, protejându-și cetățenii.

Metode aplicate

La realizarea studiului, s-a recurs la următoarele metode: analiza datelor și informațiilor dintr-o serie de cărți și materiale de specialitate din domeniul fiscalității și finanțelor, comparația între doctrinele fiscale ale școlilor economice de pe plan internațional și din România și deducția, formulând concluzii în baza studiului realizat.

Rezultate și discuții

Ideii și doctrine formulate de economiștii clasici și moderni, referitoare la impozite, pe plan internațional

Economiștii străini contemporani s-au străduit să justifice creșterea volumului și numărului impozitelor, procesul de transferare a sarcinii fiscale către contribuabili. Alvin Hansen susține că „... impozitele sunt prețuri stabilite prin constrângere, pentru serviciile guvernamentale” [1, p.182]. În lucrarea „Teoria monetară și politica fiscală”, precum și în lucrarea „Politica fiscală și ciclul industrial”, el susține că scăderea impozitelor și a cheltuielilor de stat poate determina o sporire a venitului național. Hansen este împotriva sistemului progresiv de impozitare, recomandând micșorarea lor, în special a celor pe profit, arătând că astfel ar fi favorizată creșterea investițiilor particulare. Acesta tratează efectele impozitării demonstrând că, în perioadele de declin economic, atunci când încasările din impozite descresc, efectul constituie o creștere a cheltuielilor de stat pentru șomaj și asigurări sociale și subliniază faptul că, în faza de refacere a economiei de după criză, volumul impozitelor crește mai repede decât „produsul național global”.

În concepția lui A. Hansen, politica fiscală ar trebui să urmărească folosirea deplină a forței de muncă și anumitor proprietăți sociale, să reglementeze problemele sectorului particular, încât resursele și capitalurile să fie complet folosite. Cotele de impozit, periodic, trebuie ridicate

Introduction

Taxes and fees are considered to be historical financial instruments whose occurrence is in connection with the existence of the state and money. Over time each state in power, through economic theory, has formulated attempts to define and justify taxes and duties. This has contributed to the presentation of the tax as an element of welfare, security and social justice through which the state ensures the functioning of the society by protecting its citizens.

Applied methods

In carrying out the study, the following methods were used: analysis of data and information from a series of books and specialized materials in the field of taxation and finance, comparison between the tax doctrines of the international and Romanian economic schools and the deduction making conclusions based on the study achieved.

Results and discussions

International ideas and doctrines formulated by classical and modern economists, regarding taxes.

Contemporary foreign economists have tried to justify the increase in the volume and number of taxes, the process of transferring the tax burden to taxpayers. Alvin Hansen argues that “... taxes are constrained prices for government services” [1, p.182]. In the paper “Monetary Theory and Fiscal Policy” as well as in the paper “Fiscal Policy and the Industrial Cycle”, he argues that lowering taxes and state spending can lead to an increase in national income. Hansen is against the progressive system of taxes, recommending their reduction in particular of those on profit, showing that it would increase the private investments. He treats the effects of taxation by showing that in periods of economic decline, when tax revenues decrease, the effect is an increase in state expenditures for unemployment and social insurance. He stresses that in the recovery phase of the post-crisis economy, the volume of taxes is growing faster than the “global national product”.

According to A. Hansen fiscal policy should aim to fully utilize labour and certain social properties, to regulate the problems of the particular sector, so that resources and capital are fully utilized. Tax rates should be raised periodically by the state in order to prevent inflation and be lowered so as to ensure full use of the

de stat, încât să preîntâmpine inflația și să fie coborâte, într-atât, încât să asigure folosirea deplină a forței de muncă. Aceste cote trebuie adaptate permanent, încât să corespundă ofertei particularilor și statului pentru mărfurile produse și serviciile prestate de aceștia. Autorul susmenționat dezvăluie efectul pe care îl are creșterea impozitelor în reducerea puterii de cumpărare a cetățenilor, tendința acestora de a nu se mai înclina spre economii, ci de a consuma suplimentar bunuri și servicii. Acesta a considerat reducerea impozitelor, prin efectul ei de ușurare a poverii fiscale, un motiv de a pune capăt stagnării economice, un motiv de a accelera investițiile private datorită unor cereri de consum sporite.

Fritz Karl Mann susținea că „cetățenii capătă, prin impozite, dreptul de a pretinde, pentru suma totală a impozitelor plătite, la un bun cumulativ, din partea societății, format dintr-o complexitate extrem de variată și multiplă de servicii publice. Dar cetățeanul care plătește impozite nu beneficiază, în mod efectiv, de toate serviciile publice, pe care le prestează statul, ci este liber să beneficieze de cele care-i convin în funcție de obiceiurile, capriciile și fanteziile sale” [2, p.60]. Prin această teorie, el este un continuator al ideilor anterioare, al plății impozitelor contra serviciu. El susținea că cetățenii nu beneficiază de orice serviciu din partea statului capitalist, că ar putea să selecționeze serviciile publice în funcție de poziția fiecărui individ în sistemul de producție capitalist (dacă este capitalist, va alege servicii publice, dacă este muncitor va suporta cheltuieli antrenate de serviciile de care se bucură clasa aflată la putere), prin aceasta justificând faptul că muncitorii suportă impozite mai mari decât capitaliștii și nu au posibilitatea transferării acestor obligații.

Henry Laufenburger emite teoria conform căreia „statul capitalist asigură bunăstarea generală, aceasta datorită faptului că sarcinile fiscale ating și depășesc o treime din venitul național”, motiv pentru care afirmă că „statul aduce servicii în schimbul impozitelor percepute” [3, p.88]. Maurice Duverger s-a pronunțat împotriva sistemului de impozite apăsător, deoarece împiedică dezvoltarea întreprinderilor moderne, rentabile și eficiente, favorizând și protejând întreprinderile vechi, arhaice, perimate. Critică protecția vamală prin impozite, întrucât aceasta înlătură concurența străină. El susține că a vinde mai puțin, dar cu prețuri mai mari, este idealul unui sistem economic primitiv, depășit, respins

labour force. These quotas must be permanently adapted to correspond to the offer of individuals and the state for goods and services provided by them. This author shows the effect of the increase of taxes in reducing the purchasing power of citizens, their tendency not to lean towards economies but to consume additional goods and services. He considered the reduction of taxes, by its effect of alleviating the fiscal burden, a reason to put an end to the economic stagnation, a reason to accelerate private investments due to increased consumer demands.

Fritz Karl Mann argues that “citizens get through taxes the right to claim for the total amount of taxes paid, a cumulative good from the society consisting of an extremely varied and multiple complexities of public services. But the citizen, who pays taxes, does not benefit effectively from all the public services provided by the state, but it is free to benefit from those that suit him according to his habits, whims and fantasies” [2, p.60]. By this theory he is a continuator of previous ideas, of payment of taxes against service. He argues that citizens do not benefit from any service from the capitalist state, that they could select public services according to the position of each individual in the capitalist production system (if he is a capitalist he will choose public services, if he is a worker he will bear the expenses incurred by the services of which the power class enjoys), by justifying the fact that the workers bear taxes higher than the capitalists and do not have the possibility to transfer these obligations.

Henry Laufenburger emits the theory that “the capitalist state ensures the general welfare, due to the fact that the tax burdens reach and exceed one third of the national income”, which is why it states that “the state brings services in exchange for the taxes” [3, p.88]. Maurice Duverger has ruled against the heavy tax system because it hinders the development of modern, cost-effective and efficient enterprises, favouring and protecting old, archaic, outdated businesses. It criticizes customs protection through taxes because it eliminates foreign competition. He argues that to sell less, but at higher prices, is the ideal of a primitive economic system, outdated, rejected by modern economies. Regarding the distribution of tax burden on individuals, it is concluded that “the richest citizens benefit from greater indirect benefits than the poor” [4, p.69].

de economiile moderne. Privitor la repartitia sarcinilor fiscale pe indivizi, acesta ajunge la concluzia ca „cetatenii cei mai bogati profita de avantaje indirecte mai mari decat cei saraci” [4, p.69]. In aceasta opinie, insa, el se contrazice afirmand ca „impozitele in sarcina capitalistilor sunt exagerat de mari, micșorand apetitul pentru noi investitii de capital și largirea producției” [4, p.88]. Duverger lanseaza teza, conform careia parghia impozitelor este necesara pentru accelerarea concentrării și centralizării capitalului.

Alain Barrère a încercat să explice noțiunea de presiune fiscală, care, în opinia sa, arată o exploatare suplimentară, o sarcină suportată din venit. El afirmă că, de la noțiunea de presiune fiscală, se poate ajunge ușor la măsura presiunii acesteia, iar de aici la măsura variațiilor și limitelor sale, la efectele reale ale fiscalității asupra veniturilor individuale. În acest sens, el a lansat și calculat un efect al presiunii fiscale, ca instrument de fundamentare a produsului social, ci nu a venitului național, relevând că ultimul indicator creează o impresie falsă, mai ridicată decât produsul social. Barrère tratează și teorii ce țin de efecte ale parafiscalității, dar nu arată care au fost suportatorii acestor impozite. În opinia sa, dacă se raportează sarcina fiscală la mărimea produsului național, din care se suportă aceasta, rezultă efectul apăsării, al sacrificiului fiscal. Presiunea fiscală, susține el, devine cu atât mai greu de suportat cu cât venitul național este mai redus, sarcina fiscală ridicată corespunde unui volum intens de satisfacere a nevoilor publice.

Raportat la impozitele de consumație (asupra consumului), economistul francez arată că repercusiunea acestora duce la inegalizări accentuate, pe care le explică datorită structurii producției, puternic concentrate, care ar aduce venituri importante și care stabilește, cu titlu de impozit, un produs fiscal, după capacitatea contributivă a fiecăruia. Barrère afirmă că atunci când veniturile individuale sunt ridicate în totalul veniturilor populației, se justifică aplicarea unor impozite mari, că persoanele ce dețin aceeași categorie de venituri pot fi impuse în baza aceleiași regim de impunere (justiție fiscală). După părerea sa, „veniturile ridicate sunt proporțional mai greu lovite de impozite decât veniturile mici, iar veniturile ridicate sunt, în general, venituri ale capitalului”. În concepția sa, „veniturile din muncă ar fi favorizate la impunere” [5, p.81], ceea ce ar concluziona că statul îi avantajează pe muncitori și lovește în capitaliști. Similară acestei

According to this opinion, however, he contradicts that “the taxes on capitalists are exaggeratedly high, reducing the appetite for new capital investments and expanding production” [4, p.88]. He launches the thesis that the leverage of taxes is necessary to accelerate the concentration and centralization of capital.

Alain Barrère tried to explain the notion of fiscal pressure, which in his opinion shows an additional exploitation, a burden borne by the income. He states that from the notion of fiscal pressure, one can easily reach the measure of its pressure, and from here to the measure of its variations and limits, to the real effects of taxation on individual incomes. In this sense, he launched and calculated an effect of fiscal pressure, as a tool for substantiating the social product and not the national income, showing that the last indicator gives a false impression, higher than the social product. Barrère also treats theories related to the parafiscal effects, but does not show who the supporters of these taxes are. In his opinion, if the fiscal burden is related to the size of the national product from which it is borne, results the effect of the pressure, of the fiscal sacrifice. Fiscal pressure, he argues, becomes more difficult to bear as the lower the national income; the higher fiscal burden corresponds to an intense volume of public needs.

Related to consumption taxes, it shows that their repercussion leads to accentuated inequalities, which they explain due to the highly concentrated production structure, which would bring significant incomes and which establishes a tax product by tax, according to the contributory capacity of each. Barrère states that when the individual incomes are high in the total income of the population, it is justified to apply high taxes, that people who have the same category of income can be taxed under the same tax regime (fiscal justice). In his opinion “high incomes are proportionally harder to hit than small incomes, and high incomes are generally capital incomes. In his view, labour incomes would be favoured to tax” [5, p.81], which would conclude that the state benefits the workers and strikes into capitalists. Similar to this theory is the thesis that “excessive taxes negatively influence the economy, undermining the initiative and the incentive of entrepreneurs, impeding the growth of production, that excessive taxes on capitalists are harmful and lack them of the proper reward and

teorii este și teza conform căreia, „impozitele excesive influențează negativ economia, subminând inițiativa și stimulul întreprinzătorilor, împiedicând creșterea producției, că impozitele excesive asupra capitaliștilor sunt dăunătoare și îi lipsesc pe aceștia de recompensa cuvenită, profitul și capitalul, recompensă ce rezultă din abținerea de a consuma” [6, p.15]. Astfel de impozite dăunează, datorită faptului că duc la o nivelare a situației materiale, sunt ineficace din punct de vedere financiar.

Kurt Schmidt, în lucrarea „Progresivitatea impunerii” (1960), se pronunță contra impozitelor progresive, și arată că acestea inhibă formarea capitalurilor private, iar „Capitalurile, înființarea de noi întreprinderi și dezvoltarea celor existente sunt afectate de impozitele mari” [7, p.75], de aici apărând necesitatea reducerii sarcinii fiscale, precum și scutirea de impozit a profiturilor întreprinderii. Golul creat în mobilizarea veniturilor la bugetul de stat ar urma să fie acoperit de la populație, căreia impozitele nu îi afectează interesele. În plus, el lansează, în mod voit eronat, problema poverii fiscale, afirmând că impozitul constituie o amendă percepută de la capitaliști pentru abținerea lor de la consumul profitului și al capitalului, afirmație ce nu reprezintă decât o altă exprimare a „teoriei abstenenței”, criticată de Marx. În completarea argumentației sale, susține că impozitele mari, aplicate capitaliștilor, „păcătuiesc” prin egalizarea situației lor economice, lucru pe care îl critică, patronatul fiind doar o „mică parte” a populației, chemată să contribuie la resursele financiare ale statului, restul trebuind să revină maselor largi. El adaugă, referindu-se la rolul impozitelor în evoluția societății: „renunțarea la impunerea progresivă este soluția ideală, care ar putea să împiedice transformarea orânduirii capitaliste, ducând la o socializare a acesteia” [7, p.77]. În cazul practicării unei impuneri progresive și a unor cheltuieli publice pentru investiții, ce cresc în proporție egală cu impozitele, atunci se va schimba raportul dintre investițiile particulare și cele publice în favoarea acestora din urmă, stare ce va dezvolta sectorul public, va socializa economia (lucru considerat periculos).

H. M. Groves este un alt economist burghez contemporan, care, pronunțându-se asupra impunerii și impozitelor, asupra efectelor impozitelor asupra producției, declară că: „în condiții egale, cea mai bună sursă fiscală este aceea ce se amestecă cel mai puțin în producerea privată a

profit” [6, p.15]. Such taxes are harmful due to the fact that they lead to a levelling of the material situation, they are financially ineffective.

Kurt Schmidt, in his work “Progressive taxation” (1960), ruled against progressive taxes, showing that they inhibit the formation of private capital. “The capitals, he says, the setting up of new enterprises and the development of existing ones are affected by high taxes” [7, p.75], hence the need to reduce the tax burden and to exempt the profits of the tax enterprises. The gap created in mobilizing the revenues to the state would be covered by the population, whose taxes do not affect their interests. In addition, he deliberately mistakenly launches the problem of fiscal burden, saying that the tax constitutes a fine levied by capitalists for their abstention from the consumption of profit and capital, a claim that represents only another expression of the “abstinence theory” criticized by Marx. In addition to his argument, he claims that the high taxes applied to capitalists, they are wrong by equating their economic situation, which he criticizes, the employer being only a “small part” of the population, called to contribute to the financial resources of the state, the rest having to return to the wide masses. He adds referring to the role of taxes in the evolution of society: “renouncing progressive taxation is the ideal solution that could prevent the transformation of the capitalist order leading to its socialization” [7, p.77]. In case of practicing a progressive taxation and of public expenses for investments that increase in equal proportion to taxes, then the ratio between private and public investments in favour of the latter will change, a state that will develop the public sector, socialize the economy (thing considered dangerous).

H. M. Groves, is another contemporary bourgeois economist who, pronouncing on taxation and taxes, on the effects of taxes on production, states that: “under equal conditions, the best fiscal source is the one that mixes least in the private production of the assets, the taxation must be elaborated in such a way that the goose that makes golden eggs is not killed” [8, p.17]. He also formulated an entire demonstration regarding the regulation of the economy and the budgetary balance with the help of finance, through taxes like this: the follower of the theory of the balanced budget based on “short economic cycles” declares itself, being against “cyclical,

averii, impunerea trebuie să fie elaborată în așa fel, încât să nu se ucidă găina care face ouă de aur” [8, p.17]. El a formulat, în plus, o întregă demonstrație privind reglarea economiei și echilibrului bugetar cu ajutorul finanțelor, prin impozite, astfel: se declară adeptul teoriei bugetului echilibrat, fundamentat pe „cicluri economice scurte”, fiind contra teoriilor „ciclice, compensatorii” (acestea ar recomanda, ca în fazele de declin economic, atunci când cheltuielile private scad, Guvernul să mărească cheltuielile publice și să reducă impozitele, iar în fazele de prosperitate, să procedeze invers, adică să reducă cheltuielile publice și să mărească impozitele).

Din studiul teoriilor ciclice și compensatorii, el trage concluzia că echilibrarea bugetară prin acestea nu este posibilă, deoarece deficitul contractat în faza de depresiune nu poate fi mereu compensat la același nivel, în următoarea fază de prosperitate (excedentele bugetare din acel moment nu pot acoperi mereu „căderea” înregistrată anterior): „echilibrarea, declară el, în condițiile stagnării seculare, nu va fi realizată de veniturile din anii următori” [8, p.18]. Comparativ cu economiștii dinaintea sa, care au apreciat că impozitele plătite de capitaliști sunt apăsătoare, alții au recunoscut că impozitele pe venit, oferă întreprinzătorilor multiple posibilități de transpunere a presiunii fiscale către categorii sociale cu venituri reduse.

În acest sens, Robert Nöll von der Nahmer arată că impozitele pe venit duc tocmai la degrevarea unor cercuri de întreprinzători deosebit de capabile din punct de vedere fiscal și la o grevare suplimentară a unor pături ale populației cu o poziție mai slabă din punct de vedere economic” [9, p.104], acestea, „în forma lor actuală, conțin numeroase încălcări ale principiului uniformității impunerii” [9, p.105]. Consider că aceste teze sunt însă simple constatări, dat fiind faptul că ele se limitează aici, nerecomandând altceva în loc, lăsând lucrurile neschimbate în ceea ce privește intervenționismul statului prin fiscalitate. Reprezentantul opticii intervenționiste a statului în economie, prin impozite, a fost John Maynard Keynes. Referindu-se la influențele impozitelor și ale fiscalității, acesta arată că reducerea impozitelor ar determina o creștere a consumului particularilor, ar conduce la o ușurare a activității întreprinderilor, la creșterea cererilor de bunuri (cerere pornită de la persoanele cu venituri prea mici). În acest caz, afirmația sa se raportează la impozitele ordinare pe

compensatory” theories (they would recommend, as in the phases of economic decline when private spending goes down, the Government increases public spending and reduces taxes, and in the prosperity phases, it does the opposite, reducing public spending and raising taxes).

From the study of the cyclical and compensatory theories he draws the conclusion that the budgetary balancing through them is not possible, because the deficit contracted during the depression phase cannot always be compensated at the same level in the next phase of prosperity (the budgetary surpluses from that moment cannot always cover the “fall” “previously registered): “the balancing, he declares, under the conditions of secular stagnation, will not be achieved by the revenues of the following years” [8, p.18]. Compared with the economists before him, who appreciated that the taxes paid by the capitalists are depressing, others acknowledged that income taxes offer entrepreneurs multiple possibilities of transposing fiscal pressure to low income social categories.

In this regard, Robert Nöll von der Nahmer shows that “income taxes lead precisely to the relief of certain circles of entrepreneurs who are particularly capable of taxation and to an additional burden of some parts of the population with a weaker economically position” [9, p.104], income taxes “in their current form contain numerous violations of the principle of uniformity of taxation” [9, p.105]. However, we believe that these theses are simple findings given that they are limited here, not recommending something else, leaving things unchanged regarding state interventionism through taxation. The representative of the state’s interventionist optics in the tax economy was John Maynard Keynes. Referring to the influences of taxes and taxation, it shows that reducing taxes would lead to an increase in the consumption of individuals, leading to an easing of business activity, to an increase in demand for goods (demand from people with very low incomes). In this case, his assertion is related to ordinary income taxes and exceptional income taxes (not the profit tax resulting from using capital, inheritance taxes and the similar ones). He complements the idea, stating that when fiscal policy is deliberately used as a tool for more equal distribution of income, its maximum effect is that of inclination to consumption (to increase it). He argues that the

venit și la impozitele excepționale pe venituri (nu la impozitul pe profitul rezultat din folosirea capitalurilor, impozitele pe succesiuni și altele similare). El completează ideea, afirmând că, atunci când politica fiscală este folosită deliberat ca un instrument de repartizare mai egală a veniturilor, efectul ei maxim este acela de înclinație spre consum (de creștere a acestuia). Susține că aportul impozitelor directe – pe venit și pe veniturile excepționale, trebuie să fie corelat cu nivelul veniturilor și averilor, altfel se ajunge la evaziune fiscală. Acesta a militat, la vremea sa, pentru introducerea unui impozit de stat consistent, aplicat transferurilor, care să fi fost perceput pentru toate tranzacțiile, pentru a combate speculațiile asupra spiritului întreprinzător. Economistul britanic a arătat oportunitatea vremii sale de aplicare a impozitului asupra inflației, măsură menită să combată acest flagel: „așa cum se poate prevedea o taxă asupra folosirii drumurilor sau un impozit asupra tranzacțiilor comerciale, se poate prevedea și o taxă asupra monedei”. Mărirea acestui impozit urma să fie corelată cu cea a inflației și cu mărirea speculațiilor: „numai o impunere extrem de ridicată ar opri traficul, afacerile, plățile în bani” [10, p.337]. Rolul acestui impozit pe inflație ar fi fost, după autorul propunerii, și acela de a reduce inflația „la jumătate în fiecare an”, de a determina populația să accelereze circulația monetară, „banii să servească publicul de mai mult de o sută de ori într-un an” [10, p.338, 339]. Pentru a înjumătăți cantitatea de bani anual, rezultă, deci, logic, o valoare a impozitelor pe inflație de 50% pe totalul sumelor aflate în circulație anual.

J. M. Keynes a făcut referiri ample în teoria sa și la repartitia prin fiscalitate a averilor și veniturilor între indivizi, caz în care a apreciat pozitiv „impunerea directă a veniturilor cedulare și a succesiunilor, prin care statul exercită o influență diriguitoare asupra înclinației spre consum prin politica fiscală, reducându-se marile ilegalități între avere și venituri” [11, p.391]. Se pronunță, însă, pe această problemă pentru limitarea, la un anumit nivel maxim, a impunerii capitaliștilor, justificarea fiind: „este în interesul muncitorilor să înțeleagă că stabilirea de impozite mari asupra veniturilor capitaliștilor ori titularilor averilor moștenite de aceștia ar putea duce la creșterea șomajului, la un grad de folosire a brațelor de muncă ce va scădea sub cel actual” [11, p.392].

Ulterior, lui J. M. Keynes, i-a succedat, în opinii, William Beveridge, susținător al teoriei

contribution of direct taxes – on income and on exceptional income must be correlated with the level of income and wealth, otherwise tax evasion is reached. He advocated at the time for the introduction of a consistent state tax, applied to transfers, which would have been levied for all transactions, to combat speculation on the entrepreneurial spirit. The British economist pointed to the opportunity of his time to apply the inflation tax, a measure aimed at combating this scourge: “as a tax on road use or a tax on commercial transactions can be foreseen, a tax on the currency can also be provided”. The size of this tax was to be correlated with that of inflation and the size of speculation: “only an extremely high tax would stop traffic, business, and money payments” [10, p.337]. The role of this inflation tax would have been, according to the author of the proposal, and that of reducing inflation “by half every year”, of determining the population to accelerate the monetary circulation, “the money to serve the public more than a hundred times in one year” [10, p.338, 339]. In order to halve the amount of money annually, it therefore logically results in a value of taxes on inflation of 50% on total amounts in circulation annually.

J.M. Keynes made extensive references in his theory and on the distribution by means of taxation of assets and incomes between individuals, in which case he appreciated positively “the direct imposition of transferable incomes and of the successions through which the state exerts a leading influence on the inclination to consumption through fiscal policy, “reducing the great illegality between wealth and income” [11, 391]. But it is pronounced on this issue to limit to a certain maximum level of capitalist taxation, the justification being: “it is in the interest of the workers to understand that the establishment of high taxes on the income of the capitalists or the holders of the assets inherited by them could lead to an increase in unemployment, to a degree of use of work arms that will fall below the current one” [11, p.392].

Later, J. M. Keynes succeeded William Beveridge in his opinions, who was a proponent of the systematic budget deficit theory. His theses promoted a periodic increase of the budgetary expenses over the tax revenues, the purpose being investments. These investments were to increase production, lead to an increase in national income and tax revenues. In turn, the tax revenues were

deficitului bugetar sistematic. Tezele acestuia promovau creștere periodică, în mod voit, a cheltuielilor bugetare peste veniturile fiscale, scopul fiind efectuarea de investiții. Aceste investiții urmau să sporească producția, să conducă la creșterea venitului național și a veniturilor fiscale. La rândul lor, veniturile fiscale erau destinate, iarăși, unor investiții particulare, care să înlocuiască investițiile publice, se reducea șomajul și, odată cu el, cheltuielile bugetare pentru plata indemnizației de șomaj, creșterea veniturilor bugetare, care să susțină economia în perioadele de stagnare. Tot acest lanț închis trebuia respectat „sistematic”. Ulterior, însă, au apărut economiști ce au combătut caracterul „sistematic”, propagând teoria deficitelor temporare.

Continuatori ai lui J. M. Keynes și Beveridge au fost economiștii americani W. J. Schultz și C. L. Hariss, care, studiind impozitele, au afirmat că acestea influențează nivelul activității economice pe mai multe direcții: prin afectarea investițiilor, prin absorbirea puterii de cumpărare (aceasta fiind altfel cheltuită sau economisită), prin afectarea înclinației corelate de a cheltui și economisi, prin afectarea stimulului de a lucra și de a conduce activitatea economică eficient (spirit gospodăresc). La nivel de individ, gradul ridicat al fiscalității, după părerea lor, urma să aibă un efect negativ (retragerea acestora din activitate), sau un efect stimulator (depunerea unei activități suplimentare pentru a recupera impozitele mari plătite). Pentru întreprinderi, însă, impozitele mari ar fi dăunătoare: „aplicate asupra veniturilor corporațiilor și asupra profiturilor excesive, ele înlătură factorul stimulatoriu pentru o practică chibzuită și prudentă în afaceri” [12, p.264], fapt ce ar descuraja marile capitaluri. Impozitele mari descurajează și investițiile prin reducerea dividendelor, dobânzilor și profiturilor, în plus, ele descurajează economiile.

În contextul enunțurilor despre fiscalitate, despre impozite și impunere, în decursul timpului, au lansat idei valoroase numeroși economiști, doctrinari și politicieni. Fără a revendica pretenția unei respectări strict cronologice a perioadei în care aceștia au activat, voi încerca să redau sintetic, în continuare, exemple asupra acestor personalități și asupra formulării exprimate de aceștia. Astfel, Nicolae Bălcescu a încercat o analiză amplă a sistemului fiscal al vremii sale, evidențiind probleme de reformă fiscală din vremea lui Mavrocordat, aspecte de

destinate din nou pentru investiții particulare, care să înlocuiască investițiile publice, se reducea șomajul și, odată cu el, cheltuielile bugetare pentru plata indemnizației de șomaj, creșterea veniturilor bugetare, care să susțină economia în perioadele de stagnare. Tot acest lanț închis trebuia respectat „sistematic”. Ulterior, însă, au apărut economiști ce au combătut caracterul „sistematic”, propagând teoria deficitelor temporare.

destined again for private investments, which would replace public investments, reducing unemployment and with it the budgetary expenses for the payment of unemployment benefit, the increase of budgetary income to support the economy during periods of stagnation. All this closed chain had to be “systematically” respected. Subsequently, however, there were economists who fought the “systematic” character, propagating the theory of temporary deficits.

The followers of J. M. Keynes and Beveridge, were American economists W. J. Schultz and C. L. Hariss, that stated that taxes influence the level of economic activity in several directions: by affecting investments, by absorbing purchasing power (this is otherwise spent or saved), by affecting the correlated inclination to spend and save, by affecting the incentive to work and conduct economic activity efficiently (household spirit). At the individual level, the high degree of taxation, in their opinion, would have a negative effect (withdrawal from their activity), or a stimulating effect (the submission of an additional activity to recover the high taxes paid). For businesses, however, high taxes would be harmful: “applied to corporate revenues and excessive profits, they remove the stimulating factor for a prudent and prudent business practice” [12, p.264], which would discourage large capital. High taxes also discourage investments by reducing dividends, interest and profits, in addition they discourage savings.

In the context of statements about taxation over time, valuable ideas have been launched by numerous economists, doctrinaires and politicians. Without creating the claim of a strictly chronological observance of the period in which they were activated, we will try to summarize, in the following, examples on these personalities and on the formulation expressed by them. Thus, Nicolae Balcescu tried a broad analysis of the tax system of his time, highlighting problems of fiscal reform in Mavrocordat’s time, aspects of fiscal pressure of his time: “the immeasurable size of indebtedness, made by the poorest peasants in Europe” [13, p.257]. By introducing the Organic Regulation he shows that the fiscal burden has tripled, for the population, while the boyars were exempt from all duties to the state. In addition, the harsh criticism of indirect taxes (especially on salt, which he considers “an extra cruelty for the people”) shows the class role of

presiune fiscală ale timpului său: „mărima nemăsurată a dăjdiilor, făcure pe țărani cei mai nenorociți oameni din Europa” [13, p.257]. El arată că, prin introducerea Regulamentului Organic, sarcina fiscală s-a triplat, pentru populație, în timp ce boierii erau scutiți de toate dările către stat. În plus, critică asprimea impozitelor indirecte (în special, asupra sării, pe care le apreciază „o cruzime în plus pentru popor”, demască rolul de clasă al impozitelor feudale și efectul aplicării lor, ce s-a soldat cu căderea feudalismului și a favorizat acumularea primitivă a capitalului în România din trecut. În plus, critică aparatul fiscal și modul lui de organizare: „În țara noastră, administrația și boierii nu sunt decât o ființă cu două fețe și a face procesul administrației înseamnă a face procesul proprietății” [14, p.70], militând pentru schimbări.

Dionisie Fotino, în lucrarea sa „Istoria vechii Dacii, acum a Transilvaniei, Valachiei și Moldovei”, dezaprobă despotismul, pe care îl consideră vinovat de starea economică a României, critică sistemul feudal fiscal (birul pe persoane) bazat pe discriminări, privilegii, abuzuri. Se pronunță pentru reformă democratică fiscală (impozitul pe avere aplicabil tuturor locuitorilor fără excepții). Ion Ionescu de la Brad exprimă ideea de „stat ca reprezentant al tuturor” și vede în impozite plata serviciilor prestate de stat. Critică povara fiscală în condițiile orânduirii feudal-iobage, caracterul inechitabil al reprezentării sarcinilor fiscale pe categorii sociale. Sesizează arbitrarul în perceperea impozitelor vremii, generat de sistemul fiscal feudal bazat pe capitație, cerând desființarea acesteia: nedreptatea asta crudă, de a cere de la sărac cât și de la bogat, face din impozitul pe cap, din capitație, darea cea mai odioasă, ea trebuind să fie înlăturată imediat [15]. Acesta propune un nou sistem fiscal bazat pe principiile:

- „Impozitul să fie răzemat pe principiul egalității, o singură măsură pentru toată lumea;
- Impozitul să fie moderat, adecă nu cere decât o mică parte din veniturile cetățenilor;
- Așezarea și strângerea impozitelor să fie organizată în chipul cel mai regulat, simplu și economic” [16, p.169].

Consideră problemele cu privire la impozite drept „cele mai importante din domeniul finanțelor”, a catalogat impozitele timpului ca: „fixe, proporționale, progresive”; „pe capital sau pe venit”; „multiple sau unice”. Ionescu de la

the feudal taxes and the effect of their application, which determined the fall of feudalism and favoured the primitive accumulation of capital. In addition, he criticizes the fiscal apparatus and its way of organizing: “In our country, the administration and the boyars are only a two-faced being and to do the administration process means to do the property process” [14, p.70], advocating for changes.

Dionisie Fotino, in his work “The history of the old Dacia, now of Transylvania, Wallachia and Moldova” disapproves of despotism, which he considers guilty of the economic status of Romania, criticizes the fiscal feudal system (office for persons) based on discrimination, privileges, abuses. It is in favour of democratic fiscal reform (the tax on wealth applicable to all residents without exceptions). Ion Ionescu from Brad, expresses the idea of “state as representative of all” and sees in taxes the payment of the services provided by the state. He criticizes the fiscal burden in the conditions of the feudal arrangement, the inequitable character of the representation of the fiscal tasks by social categories; notices the arbitrariness in collecting the taxes of the time, generated by the feudal fiscal system based on capitation, demanding its abolition: this cruel injustice, to ask from the poor as from the rich, makes the head tax, from capitation, the most odious gift, should be removed immediately” [15]. He proposes a new tax system based on the following principles:

- “The tax should be levied on the principle of equality, a single measure for everyone;
- The tax should be moderate, if it requires only a small part of the income of the citizens;
- The settlement and collection of taxes should be organized in the most regular, simple and economical way” [16, p.169].

He considers the problem of taxes as “the most important in the field of finance”, he categorized the taxes of the time as: “fixed, proportional and progressive”; “on capital or income”; “multiple or unique”. He studied the principle of taxation: “bureau on the head, on the land, on patents, taxes”. He is trying to define direct taxes, as those “to ask for and on behalf of taxpayers as a part of the income they get from it or from land, or from meats, or from the fruit of their agonies” [17, p.486]. He defines correctly, states about indirect taxes: “they were not right from the

Brad a studiat principiul așezării impozitelor: „birul pe cap, pe pământ, pe patente, taxe” încercând să definească impozitele directe, ca fiind acelea ce „se cer de-a dreptul și pe nume de la contribuabili, ca o parte din venitul ce-l capătă sau din pământ, sau din acareturi, sau din rodul agoniselilor lor” [17, p.486]. Acesta le definește corect și afirmă că impozitele indirecte: „nu erau de-a dreptul de la contribuabili, ci pieziș ... îl lovește prin tarife pe hrana sa, în mărfurile ce le cumpără, în tot ce consumă sau din străinătate prin vamă sau din țară prin octroale” [17, p.487]. Critică modul de instituire a impozitelor indirecte: „nedrepte, neegale și care lovesc nu numai producția, dar și comerțul unei țări”. În lucrările sale, savantul român arată pericolul presiunii fiscale, în special, prin impozite indirecte și îl dă exemplu pe Napoleon al III-lea, care compara „strângerea birurilor cu lucrarea soarelui ce soarbe aburii pământului și îi dă înapoi pământului”, cerând o reîmpărțire echitabilă. Napoleon I (Bonaparte) afirma: „dacă nu aș fi pus dările unite, eu n-aș fi acum aici și n-aș fi pierdut Bătălia la Waterloo” [17, p.488]. Ion Ionescu de la Brad mai atrage atenția asupra folosirii impozitelor încasate, ele trebuind, în opinia sa, să fie dirijate spre „treburi productive”, pentru „a învinge sărăcia, activând și organizând lucrul”.

Un alt mare merit al economistului pașoptist român îl constituie reformularea terminologiei fiscale, sens în care el respinge termenii de „birnic” și de „fisc”, care aduc aminte de „ideile de împilare și înrobire”. „În noul regim, oamenii nu trebuie să se mai numere după capete ca vitele, de unde s-a făcut și cuvântul capitație, tot atâta de urât în vorbă, pe cât este și de nedrept omenirii în faptă” [17, p.486]. Acesta a propus aplicarea impozitelor proporționale pe venit datorită echitabilității lor: „un impozit direct foarte mic de la contribuabil dă puțință statului să-și îndeostuleze trebuințele” [17, p.487, 488]. Se pronunță contra impozitelor progresive, care i-ar obliga pe bogați la impozite mai mari decât pe cei săraci și critică privilegiile în materie de impunere.

Ion Ghica este un alt economist ce a analizat problema impozitelor, analiză din care a concluzionat că, în România timpului său, există cel mai mic venit din Europa pe cap de locuitor și, în același timp, cele mai mari impozite. De aceea, el critică presiunea fiscală deosebit de ridicată, în special pentru țărani: „totalul dărilor unui clăcaș, de vom socoti și pe cele județene și pe cele comunale, se suie ... la ceva mai mult de

taxpayers but the market ... it hits him with tariffs on his food, in the goods he buys, in everything he consumes or abroad through customs or in the country through octal” [17, p.487]. He criticizes indirect taxes: “unfair, unequal and affecting not only the production but also the trade of a country”. He shows in his works the danger of fiscal pressure, especially through indirect taxes, and sets an example for Napoleon III, who compares “the gathering of burials with the work of the sun that steams the earth and gives you back to the earth” demanding a fair distribution. Napoleon himself stated: “If he had not put his united duties, I would not have been here now and I would not have lost the battle at Waterloo” [17, p.488]. Ion Ionescu from Brad also draws attention to the use of taxes collected, in his opinion, they should be directed to “productive tasks” in order to “overcome poverty, activating and organizing the work”.

Another great merit of the Romanian economist is the reformulation of fiscal terminology, in which he rejects the terms “contributor” and “fiscal” that remind of “the ideas of stacking and enslaving”. In the new regime, people should no longer count themselves as cattle, hence the word captivity, as ugly in speech as it is unfair to humanity in fact” [17, p.486]. He proposed applying proportional income taxes due to their fairness: “a very low direct tax from the taxpayer gives the state the power to indulge its duties” [17, p.487, 488]. He militates against progressive taxes, which would force the rich to higher taxes than the poor.

Ion Ghica is another economist who analysed the problem of taxes, analysis from which he concluded that in Romania at his time had the lowest income in Europe per capita and at the same time the highest taxes. That is why he criticizes the very high fiscal pressure, especially for the peasants: “the total giving of a bargain to be counted both on the county and on the communal ones amounts to ... more than 32% of the annual income” [18, p.167]. He is also critical in his works on the use of the amounts paid to the taxpayers, these are easily thrown on “futile and harmful expenses”, which he declares: “nothing is more legitimate than to increase the income of our capital, especially for those who would have good use, such as the removal of impurities and molds, the prevention of the causes of disease and the reduction of the mortality rate” [18,

32% din venitul anual” [18, p.167]. Acesta mai critică, în lucrările sale, și modul de folosire al sumelor percepute contribuabililor, acestea fiind aruncate cu ușurință pe „cheltuieli zadarnice și vătămătoare”, fapt pentru care declară: „nimic mai legitim decât a spori veniturile capitalei noastre, mai ales pentru cele care ar avea o întrebuințare bună, precum ar fi stârpirea necurătențiilor și a mocirlelor, împușinarea cauzelor de boală și micșorarea cifrei mortalității” [18, p.189]. Ion Ghica s-a pronunțat contra impozitelor indirecte asupra bunurilor vitale traiului și pentru o impunere suplimentară a obiectelor de lux sau a produselor dăunătoare sănătății. De asemenea, acesta combate modul în care se întocmeau bugetele, cei mai mulți miniștri de Finanțe ai timpului său așezând cifrele bugetului, în așa fel, ca nu cumva să poată cineva cunoaște starea adevărată a tezaurului, motiv pentru care nu se putea stabili o metodă științifică de evaluare a veniturilor sau a cheltuielilor, nu se putea stabili datoria publică: „în loc de a evalua veniturile ceva mai jos decât probabilitățile încasărilor și de a trece cheltuielile în toată mărimea lor, s-a făcut contrariu, s-a trecut cifra veniturilor umflate și când nici așa nu s-a putut combina echilibrarea aparentă, umpleau golul deficitului prin cifre de rămășițe imaginare” [19, p.479].

Economistul român sus-menționat denunță risipirea banilor publici ca un flagel durabil, folosește maxima lui Tacit, care afirma că „tezaurul secăt prin prodigalitate nu se umple decât prin crimă”, arătând că, în perioada analizată în România, el se umplea „cu rănille ce lasă biciul jandarmilor pe spinarea săracului, prin secarea ochilor de iuțeala fumului de băligar” (metode de executare silită ale fîscului vremii). Nu în ultimul rând, el mai critică împrumuturile neproductive la care apelau guvernele „ce nu știau să cumpănească cheltuielile după venituri”, fapt ce „le obliga să vîndă din averea statului domeniului sau să alerge la împrumuturi – mijloace care toate se reduc, dacă băgăm de seamă tot la sporirea impozitelor” [19, p.480], iar „mărimea de impozite sărăcește pe contribuabil” [19, p.481, 482].

Dionisie Pop-Marțian, în analizele sale fiscale, afirmă că impozitul unic pe venit este cel mai bun mod de repartizare dreaptă a impozitelor: „principiul este dreptatea, însă aplicarea lui este o greutate, împărțirea sarcinilor publice este un studiu al împrejurărilor” [20, p.497]. El analizează și impozitele indirecte, sens în care se

p.189]. Ion Ghica ruled against indirect taxes on the living goods and for further imposition of luxury items or products harmful to health. He also fights the way the budgets were being prepared, with most finance ministers of their time setting the budget figures in such a way that someone might not know the true status of the treasury, which is why a scientific method could not be established to evaluate the assessment of revenues or expenses, it was not possible to establish the public debt: “instead of evaluating the income slightly below the probabilities of the receipts and passing the expenses in their full size, the opposite was done, the inflated revenue figure was passed and when not so the apparent balance could not be combined, they filled the deficit gap with imaginary remnants” [19, p.479].

The above mentioned Romanian economist denounces the waste of public money as a sustainable scourge, he uses Tacitus' maxim, which states that “the treasury dried up by prodigality is filled only with crime”, showing that during the period analysed in Romania he was “filled with wounds that leave the whips of the gendarmes on the poor man's back,” by drying out the eyes of the rattlesnake smoke “(forced execution methods of the time whistle). Last but not least, he criticizes the non-productive loans called on by the governments that did not know how to pay the expenses by incomes”, which obliges them to sell state assets or run for loans – that lead to increase taxes” [19, p.480], and “the size of taxes decreases the income of the taxpayer” [19, p.481, 482].

Dionisie Pop Martian, in his fiscal analyses, states that the single tax on income is the best way to distribute taxes correctly: “the principle is justice, but its application is a burden, the division of public tasks is a study of the circumstances” [20, p.497]. He also analyses the indirect taxes, in which he pronounces against the abolition of customs: in no European state is it allowed for customs to be set up for fiscal purposes only but also to protect the indigenous industry. “He argued that the customs tariffs should have a double role – fiscal and protectionist – meaning that he recommends: “to tax more luxurious objects and those articles that we produce; to reduce the tax on objects of strict necessity for the national industry; export of national products to be taxed on a mobile scale,

pronunță contra desființării vămilor: „în nici un stat european nu este admis ca vămile să fie înființate numai în scop fiscal, ci și pentru a proteja industria indigenă”. Susținea că tarifele vamale ar trebui să aibă un dublu rol – fiscal și protecționist – sensul în care recomanda: „să se taxeze mai multe obiecte de lux și acele articole ce noi le producem; să se reducă taxa obiectelor de strictă necesitate pentru industria națională; exportul produselor naționale să se taxeze după o scară mobilă, taxând doar produsele cu care alții ne pot concura” [20, p.291]. Acesta a criticat cererea proprietarilor funciari de a desființa taxele la exportul de grâu din Principatele Unite, arătând că produc un important gol în veniturile statului ce se compensează doar prin majorarea impozitului asupra importului de obiecte sau prin impozite directe ce cad mai cu seamă în sarcina populației: „o manoperă de a rostogoli un impozit indirect de pe capul proprietarilor mari de moșii pe spinarea claselor mai neavute” [21, p.443]. Referitor la impozitele asupra patentelor din comerț, industrie și profesii, el consideră legea despre acestea ca fiind „mai mult o clasificare statistică decât fiscală a acestor impozite” [20, p.449].

Privitor la veniturile statului din monopolul sării, statisticianul și economistul român menționat a criticat ideea concesionării salinelor, care ar fi produs mari pierderi pentru stat, a privit acest monopol ca pe o capitație și o dare nedreaptă „pe care cetățeanul o plătea nu după puterea economică și venit, ci după numărul membrilor”. El a înclinat pentru desființarea acestui impozit: „dare pe cap de om sau pe vită analogă” [20, p.291]. În problematica impunerii, Dionisie Pop-Martian a comis și erori, susținând că impozitele indirecte sunt mai ușoare și facultative: „nu este în interesul dreptății, dar nici în al siguranței publice propunerea unora de a desființa toate impozitele indirecte ce sunt mai ușoare, fiind facultative și le poartă cei mai avuți și a sili pe stat de a lua refugiul la contribuții directe, cari în sistema noastră actuală a impozitelor, cad cu mai mare greutate pe cel sărac, prin urmare mai simțit” [20, p.449]. Bogdan Petriceicu Hasdeu a formulat, la rândul său, o serie de opinii în domeniul financiar, punând accentul pe exploatarea domeniului statului în detrimentul percepției de impozite, arătând că acesta: „aduce bugetului un însemnat contingent anual, a cărui lacună n-am putea-o umple fără a alerga la înmulțirea impozitelor, deja destul de oneroase și așa cum sunt în comparație cu ceea

taxing only the products that others can compete with” [20, p.291]. He criticized the request of landowners to abolish taxes on wheat exports from the United States, pointing out that they produce a significant gap in state revenues that is offset only by increasing the tax on the importation of goods or by direct taxes that fall mainly on the population: “a manoeuvre to roll an indirect tax from the head of the large owners of estates on the back of the poorer classes” [21, p.443]. Regarding taxes on patents in commerce, industry and professions, he considers their law to be “a statistical classification” [20, p.449].

Regarding the state’s income from the salt monopoly, he criticized the idea of concession of salt mines that would have caused great losses for the state, he regarded this monopoly as a capitation and an unfair donation “which the citizen paid not by economic power and income, but by number of members” [20, p.291]. He was inclined to abolish this tax: “giving on the head of man or on similar cattle”. In the issue of taxation Dionisie Pop-Martian made mistakes claiming that indirect taxes are easier and optional: “It is not in the interest of justice but also of public safety the proposal of some to abolish all indirect taxes that are easier, being optional and they carry them the most wealthy and forced the state to take refuge in direct contributions, which in our current system of taxes, fall more heavily on the poor” [20, p.449]. Bogdan Petriceicu Hasdeu, in his turn, formulated a series of opinions in the financial field emphasizing the exploitation of the state domain to the detriment of the collection of taxes, showing that it: “brings to the budget a significant annual quota, whose gap we could not fill without running to the multiplication of taxes, already quite expensive and as compared to the one receiving the taxpayer in return” [22, p.136]. It turns out that he recommended the use of public domain revenues for the economy of state spending, not the call for heavy taxes.

Mihai Eminescu is another writer who expresses economic concerns. In his works “Semibarbaria” and “Tax policy” he launches valuable economic ideas, such as the urge for productive activities, the call for rationality in the economy, the criticism of inefficient and anti-population economic practices (for example: the ruinous character of the taxes included in “agricultural land” “for the peasants with insufficient land, the excessive taxation of his time, the

ce primește contribuabilul în schimb” [22, p.136]. Rezultă că el recomanda folosirea veniturilor domeniului public pentru economia cheltuielilor statului, nu apelul la impozite grele.

Mihai Eminescu este, la rândul său, un alt scriitor ce manifestă preocupări economice. În articolele „Semibarbaria noastră” și „Politica impozitelor”, el lansează idei economice valoroase, cum sunt îndemnul spre activități productive, apelul la raționalitate în economie, critica unor practici economice ineficiente și antipopolare (de exemplu: caracterul ruinător al impozitelor cuprinse în „tocmelile agricole” pentru țăranii cu pământ insuficient, fiscalitatea excesivă a timpului său, hipertrofia funcționarismului, înmulțirea intermediarilor și operațiilor speculative, toate acestea având ca efect „lipsa de diversificare a muncii, recăderea omului în barbarie”) [23, p.376]. Alexandru D. Xenopol face următoarele referiri fiscale: „profitând de insuficiența pământului primit de țărani, boierii au elaborat legea „draconică” a tocmelilor agricole, „luând înapoi prin impozite cea ce cedaseră anterior țăranului prin împroprietărire” [24, p.214]. El propune „reducerea prin legea Rossetti a învoierilor de la 5 ani la un an, anularea datoriilor țăranilor către boieri prin crearea unui impozit pentru datorii, reducerea impozitelor personale” [24, p.215]. Acesta este adeptul unui buget echilibrat și critică „umflarea veniturilor fiscale ale statului în proiectul de buget pentru a face să se aprobe un buget mai mare de cheltuieli, fapt ce conduce, ulterior, la o sporire a veniturilor pentru acoperirea deficitului bugetar. Veniturile bugetului provin, mai ales, din impozite asupra populației și trecerea lor peste o anumită limită poate atinge puterile productive ale națiunii” [24, p.215] (atrage atenția asupra presiunii fiscale), criticând și stările de excedent bugetar create prin impozite: „ne temem de starea prea înfloritoare înainte de cea mergătoare decăderii” [25, p.8], sens în care a recomandat prudență în creșterea nivelului fiscalității: „Guvernul este dator a încorda, pe cât se poate fără pericol, puterile impozabile ale țării” [25]. El a militat pentru o politică protecționistă prin taxe vamale (cu rol fiscal), care să „nu mai lase jugul supremației străine să apese pe grumazul țării, să-i sliească puterile și s-o îmbrâncească spre pieire prin inaniție” [26, p.406].

Nicolae Șutu s-a pronunțat, în materie de impunere, pentru practicarea de impozite proporționale profiturilor realizate. În concepția sa,

hypertrophy of the functionalism, the multiplication of the intermediaries and the speculative operations, all of which have the effect" the lack of diversification of the work, the relapse of the man in barbarism)” [23, p.376]. Alexandru D. Xenopol, makes the following fiscal references: “taking advantage of the insufficiency of the land received by peasants, the boyars elaborated the” draconian “law of the agricultural land”, “taking back by taxes what had been ceded before to the peasant by” [24, p.214]. He proposed the cancellation of the peasants' debts to the boyars by creating a tax for debts, the reduction of personal taxes” [24, p.215]. He is a follower of a balanced and critical budget. The budget revenues come mainly from taxes on the population and crossing them over a certain limit can reach the productive powers of the nation” [24, p.215] (draws attention to fiscal pressure). Criticism and states of budget surplus created by taxes: “we are afraid of too flourishing state before the one about the decay” [25, p.8], in which he advised caution in increasing the level of taxation: “The government is obliged to tighten as much as possible the taxable powers of the country” [25]. He advocated for a protectionist policy through customs duties (with fiscal role), which to “not let the yoke of foreign supremacy press upon the country's grumble, to enforce its powers and to bring it to ruin by inanition” [26, 406].

Nicolae Sutu has pronounced in the matter of taxation for the practice of taxes proportional to the realized profits. In its conception, taxpayers had to participate in public spending in relation to the wealth they were using or “commensurate with the income they were enjoying” [27, 498]. He considered the most fair in tax matters, the land tax, but he opposed its application, invoking that other branches produce higher income by placing capital (defending the privileges introduced by the Organic Regulation for the ruling class, privileges of the class to which it belonged).

D. Gh. Creangă was one of the most prolific economic thinkers. In the field of tax revenues, he defined taxes as “those duties that are received from individuals by a public authority (the state), based on its sovereignty. Forced, normed in a unilateral way and size, to cover the expenses of the state, necessary for its purpose” [28, p.503]. He also set out a series of principles that in his conception were to be the basis of

contribuabilii trebuiau să participe la cheltuielile publice în raport cu averea pe care o foloseau sau „proporțional cu veniturile de care se bucurau” [27, p.498]. Acesta a considerat drept cel mai just, în materie fiscală, impozitul funciar, dar s-a opus aplicării sale invocând că alte ramuri produc venit mai mare prin plasarea de capitaluri (apăra privilegiile introduse prin Regulamentul Organic pentru clasa conducătoare, privilegiile ale clasei din care făcea parte).

D. Gh. Creangă a fost unul din cei mai prolifici gânditori economici. În materie de venituri fiscale, definea impozitele ca „acele dări care se percep de la particulari de o autoritate publică (statul), pe baza suveranității sale, în mod forțat, normate în mod și mărime unilaterală, pentru acoperirea cheltuielilor statului, necesare scopului său” [28, p.503]. Acesta a enunțat și o serie de principii care, în concepția sa, trebuiau să stea la baza impozitelor: echitatea impozitelor, generalitatea, proporționalitatea și legitatea. Referindu-se la echitatea impozitelor din timpul său, arată: „la noi, situația este deplorabilă, căci vedem cu durere două popoare din același popor, vedem un popor cu o stare economică relativ formidabilă, care se bucură de binefacerile autorităților și un popor înapoiat, în adevăratul sens al cuvântului, care știe că există autorități mai mult prin faptul că plătește impozite acestora, decât prin faptul că ar simți roade de la acestea” [28, p.504]. În viziunea sa, un bun sistem de impozite era unul ce ținea de dezvoltarea economică, sens în care el atrage atenția asupra „reproductivității” impozitelor, adică, asupra necesității ca orice impozit să genereze o cheltuială ce are ca efect dezvoltarea economiei. S-a pronunțat pentru o progresivitate moderată, chemată nu să niveleze averile, ci să repartizeze cât mai echilibrat sarcinile fiscale. Adept al impozitului pe venit, a criticat teoriile de echivalență a impozitelor, a fost promotor al teoriei organice a impunerii, a dezvoltat aspecte asupra consumului, arătând că ele se apropie de capitație doar prin procedul perceperii.

Nicolae Titulescu a militat, ca gânditor economic și ministru de finanțe, pentru un sistem fiscal de o dreptate socială mai largă. Justifică introducerea contribuțiilor directe în vremea sa, astfel: „un regim în care impozitul cel mai general, birul, este deopotrivă pentru sărac și bogat, un regim în care omul dator plătește statului o dare egală cu cel avut, liber de orice sarcini, un regim în care proprietatea mobilă, sub pretextul

taxes: tax equity, generality, proportionality and legality. Referring to the tax equity of his time, he shows: “the situation is deplorable to us, because we see two different type people from the same society, we see a part with a relatively formidable economic status enjoying the benefits of the authorities and a part in a deplorable state that know that there are authorities more by the fact that it pays taxes to them, than by the fact that it would feel fruit from them” [28, 504]. In his view, a good tax system was one related to economic development, meaning that it draws attention to the “reproducibility” of taxes, that is, to the need for any tax to generate an expense that has the effect of developing the economy. It was in favour of a moderate progressivity, called not to level the assets, but to distribute the fiscal burdens as much as possible. A follower of income tax, he criticized the theories of tax equivalence, he was a promoter of the organic theory of taxation, and he developed aspects on consumption, showing that they approach capitalization only through the process of collection.

Nicolae Titulescu advocated as an economic thinker and finance minister for a wider social justice tax system. He justified the introduction of direct contributions in his time as follows: “a regime in which the most general tax, the bureau, is both for the poor and the rich, a regime in which man owes the state a pay equal to the one he had, free of any tasks, a regime in which the movable property under the pretext of the development of the national economy grows far below our eyes, away from the scissors of the treasury, a regime in which the high incomes of professional work pay nothing, being quieter, renumbered by shares and tokens, completely exempt, when the minimum wage is hit by a tax of 3%, such a tax regime must be abolished by us, if we do not want to be demolished by him”. “The strong ones will use their almighty power to shed the burden of burdens on the weak. I am not afraid, if those awakened to new life will show them that no one is strong today, that to consider yourself strong today means being late in thinking” [29, 237].

Through the reform requested by him, 7 elementary taxes (transfer) related to the 7 categories of income realized during that period were introduced. He also proposed a progressive tax on global taxes to better meet the require-

dezvoltării economiei naționale, crește mult sub ochii noștri, ferită aproape de foarfecele fiscului, un regim în care veniturile mari ale muncii profesionale nu plătesc mai nimic, fiind mai liniștite, renumerate prin tantieme și jetoane, complet exonerate, atunci când cel mai minimal salariu este izbit de un impozit de 3%, un asemenea regim fiscal trebuie dărâmat de noi, dacă nu vrem să fim dărâmați noi de el”. „Cei tari își vor întrebuința atotputernicia ca să zvârle povara birului pe cei slabi . Nu mă tem, dacă cei treziți la viață nouă le vor arăta că azi nimeni nu e tare, că a te considera tare azi înseamnă a fi un întârziat al cugetării” [29, p.237].

Prin reforma cerută de N. Titulescu, s-au introdus 7 impozite elementare (cedulare) aferente celor 7 categorii de venituri realizate în acea perioadă. A mai propus impozit progresiv asupra impozitelor globale, care să răspundă și mai bine cerințelor de echitate fiscală. Dintre cele două categorii de impozite (directe și indirecte) a ales reforma celor directe, denunțând caracterul nejust al celor indirecte în care greul poverii fiscale îl preluau masele. Acesta a cerut introducerea de impozite excepționale: impozitul progresiv pe avere și impozitul pe îmbogățirea de război care trebuiau în ideea sa, „să scoată capitalul din punga bogaților spre a-l pune în punga săracilor” [29, p.237], trebuiau să fie un „mijloc de justificare a avuției funcționarilor publici” (sens în care a împărțit averile pe grupe și subgrupe de impozitare, cele mai prelevate către stat fiind cele din speculă sau corupție „exercițiul scurtat al puterii publice”). În plus, a propus completarea reformei fiscale inițiale prin introducerea impozitelor pe lux și pe cifra de afaceri, motivând: „înțelegem ca fiecare cheltuială, care întrece cu mult ceea ce este considerat indispensabil de majoritatea populației, acei care ar face astfel de cheltuieli, să contribuie în proporție mărită la salvarea finanțelor statului” [29, p.238]. Pentru o raționalizare a impozitării și în materie de lux, a diferențiat și aici problemele astfel: impozitul asupra luxului propriu-zis, impozitul pe cheltuielile somptuoase și impozit pe spectacole.

Datorită nivelului social ridicat, la care se repercutau aceste impozite (în special, asupra claselor la putere), reforma fiscală a lui Titulescu a fost criticată de acestea, ca „regim de supra-fiscalitate prin care se introduceau cele mai mari impozite, care existau în Europa ..., fiscalitate prea mare, care duce la anihilarea simțului de

ments of fiscal equity. Of the two categories of taxes (direct and indirect) he chose the reform of the direct ones, denouncing the unfair nature of the indirect ones in which the burden of fiscal burden was taken over by the masses. He called for the introduction of exceptional taxes: the progressive wealth tax and the war enrichment tax that were supposed to be, “to take the capital out of the rich's purse to put it in the poor's purse” [29, 237], they had to be a “means of justifying the public officials' wealth” (meaning that he divided the assets into groups and sub-groups of taxation, the most levied to the state being those of speculation or corruption “the shortened exercise of public power”). In addition he proposed completing the initial tax reform by introducing taxes on luxury and turnover, motivating: “we understand that each expenditure that far exceeds what is considered indispensable by the majority of the population, those who would make such expenses, contribute to the increased proportion to saving state finances” [29, p.238]. For a rationalization of taxation and luxury, it also differentiated the problems as follows: the tax on the luxury itself, the tax on the sumptuous expenses and the tax on the performances.

Due to the high social level to which these taxes were impacted (especially on the ruling classes), Titulescu's tax reform was criticized by them, as “the super-tax regime introducing the highest taxes that existed in Europe ..., too high taxation that leads to the annihilation of the sense of work and production on the part of individuals ..., leads to fiscal suicide” [29, p.238].

Virgil Madgearu, as finance minister, has made an important contribution to the evolution of taxation in Romania. In his vision, the fiscal system introduced by Titulescu should have been based on the principles: “discrimination of incomes, proposed differentiated treatment in agriculture, trade, industry, the principle of basic exemption (the existence of a non-taxable minimum) and the principle of progressivity (to ensure the idea of tax justice)” [30, p.190]. “The principle of discrimination tends to distinguish only the financial treatment of labour and capital incomes, as well as of mixed incomes from labour and capital” [31, p.253]. It shows that tax evasion is within the reach of the taxpayers in industry and commerce, compared to those in agriculture, which is why it proposes taxation in

muncă și de producție din partea particularilor ..., duce la sinucidere fiscală” [29, 238].

Virgil Madgearu, ca ministru de Finanțe, și-a adus o importantă contribuție la evoluția fiscalității în România. În viziunea sa, sistemul fiscal introdus de Titulescu ar fi trebuit să aibă la bază principiile: „discriminarea veniturilor, a propus tratament diferențiat în agricultură, comerț, industrie, principiul exonerării la bază (existența unuia minim neimpozabil) și principiul progresivității (care să asigure ideea de justiție fiscală)” [30, p.190]. „Principiul discriminării nu tinde la altceva, decât să deosebească tratamentul financiar al veniturilor din muncă și al veniturilor din capital, precum și al veniturilor mixte din muncă și capital” [31, p.253]. Arată că evaziunea fiscală este la îndemâna contribuabililor din industrie și comerț, comparativ cu cei din agricultură, fapt pentru care propune impunerea în raport de izvorul de formare a veniturilor (în agricultură, capitalurile erau mici și aveau randament scăzut). Acesta evidențiază o serie de aspecte greșite de procedură fiscală în agricultură, unde impunerea (stabilirea impozitelor) se făcea din 3 în 3 ani, iar plata anual, indiferent de nivelul producției anuale, sens în care se cere reducerea cotelor de impunere.

Subliniază tratamentul preferențial fiscal, de care se bucura industria și comerțul datorită reducerilor de taxe de transport, taxe vamale pentru importul de materii prime, aplicarea de taxe protecționiste și arată efectul de transmitere a sarcinii fiscale a acestora de către agricultură, unde deveneau împovărătoare. A cerut aplicarea principiului exonerării la bază, reducerea impozitului pe venitul global total și pe codule care compuneau acest venit global, degrevări pentru contribuabili cu familii având mulți copii, diferențieri pentru mediul rural și urban, „plata în raport de puterea contributivă” [30, p.194]. A criticat exonerările de impozite, de care beneficiau veniturile mari, precum și micșorarea cotelor de impozit aplicate veniturilor băncilor din depozite: „scopul unor asemenea reduceri de fațadă a celor mici, ca să facă înlesniri și favoruri extraordinare pentru cei mari, le puteți vedea din simpla comparație a celor două scări de progresivitate, în care cei sături nu vor să știe de cei flămânzi” [31, p.44]. Pe direcția impozitului progresiv pe avere și a impozitului pe îmbogățirea de război, a cerut constant aplicarea acestora însă a concluzionat către adversarii politici: „nu vă dă mâna, fiindcă lovește în partizanii dumneavoastră”

relation to the source of income formation (in agriculture the capitals were small and had low yields). It shows a number of wrong aspects of the fiscal procedure in agriculture where the taxation (taxing) was done every 3 to 3 years, and the annual payment, regardless of the level of annual production, meaning that the reduction of tax rates is required.

It underlines the preferential tax treatment enjoyed by industry and commerce due to reductions in transport taxes, customs duties for importing raw materials, application of protectionist taxes and shows the effect of transferring their fiscal burden by the agriculture where they became burdensome. He called for the application of the principle of basic exemption, the reduction of the tax on the total global income and on the coupons that made up this global income, deductions for taxpayers with families with many children, differentiations for the rural and urban areas, “payment in relation to the contributory power” [30, p.194]. He criticized the tax exemptions benefited by the high incomes, as well as the reduction of the tax rates applied to the incomes of the banks from the deposits: “the purpose of such facade reductions of the small ones to make facilities and favours extraordinary for the big ones, you can see them from the simple comparison of the two steps of progressivity, in which the wealthy do not want to know about the hungry” [31, p.44]. In the direction of the progressive tax on wealth and the tax on the enrichment of war he constantly asked for their application but concluded to the political opponents “do not give your hand, because it strikes in your partisans” [32, p.269]. He criticized the direct taxes (direct contributions) that generated an excessive fiscal policy: “the system did not fully correspond to our economic structure – high tax rates, defective and incomplete tax procedure, with incomplete tax administration and without social education, have facilitated an evasion of taxes on a large scale and which was only in favour of the banking and industrial capital, in the consolidation of the political positions of the liberal party” [32, p.269], but it was inconsistent in criticism. Its inconsistency with direct taxes also manifested against indirect taxes. On the one hand, he criticized them as one of the causes of stagnation of the consumption of industrial products for the population, but in

[32, p.269]. A adus critici impozitelor directe (contribuțiile directe), care au generat o politică fiscală excesivă: „sistemul n-a corespuns pe deplin structurii noastre economice – cote ridicate de impunere, procedură de impunere defectuoasă și incompletă, cu o administrație fiscală incompletă și fără educație socială, au înlesnit o evaziune de la impozite pe scară întinsă și care a fost numai în favoarea capitalului bancar și industrial, în consolidarea pozițiilor politice ale partidului liberal” [32, p.269], însă a fost inconsecvent în critici. Inconsecvența sa, raportată la de impozitele directe, a manifestat-o și față de cele indirecte. Pe de o parte, le-a criticat, ca fiind una din cauzele stagnării consumului de produse industriale destinate populației, dar pentru asigurarea echilibrului financiar al bugetului preconiza majorarea impozitelor de natura monopolurilor fiscale (la zahar, orez, ceai, cafea).

V. Madgearu s-a pronunțat pentru creșterea fiscalității pe perioade scurte, atunci când era necesar, pentru reducerea cheltuielilor bugetare, contractarea de împrumuturi ca măsuri de echilibrare bugetară, preferabile inflației monetare și neachitării furnizorilor (blocaj financiar). A militat pentru emiterea unei legi specifice de combatere a evaziunii (lucru realizat în anul 1929), motivând: „nu urmărim un fiscalism excesiv, noi urmărim o împărțire mai dreaptă a impozitelor acestei țări între cetățeni, pentru a veni în ajutorul celor deja cuprinși în scopul de a mări veniturile statului” [33, p.44]. Datorită faptului că nu a dat rezultate, ca ministru de Finanțe, a dispus însă mărirea cotelor tuturor impozitelor cu 10% și, ca efect al crizei din anul 1929, a dispus reducerea salariilor și instituirea, pe lângă impozitul ordinar aplicat acestora, a unor impozite excepționale progresive (până la 60% din valoarea salariilor), celebrele „curbe de sacrificiu”. El a conceput reforma finanțelor publice locale din anul 1933, prin care lăsa bugetelor locale 15-30% din sumele încasate ca impozite de stat, a criticat impozitul în supracotă, care lovea veniturile din muncă, a desființat „Direcția taxelor de consumație” din Ministerul Finanțelor Publice și a organizat monopoluri alcoolice și monopoluri petroliere, a militat pentru introducerea de cote adiționale la bugetele locale și pentru descentralizarea acestor bugete (prin practicarea „preluărilor asupra veniturilor statului”, instrument asemănător cotelor defalcate practicate actualmente în politica bugetar fiscală).

order to ensure the financial balance of the budget he envisaged the increase of the taxes of the nature of the fiscal monopolies (on saccharine, rice, tea, coffee).

V. Madgearu was in favour of increasing the taxation for short periods when it was necessary, in order to reduce the budgetary expenses, borrowing as budgetary balancing measures, preferable to monetary inflation and non-payment of suppliers (financial blockage). He advocated for the issuance of a specific law to combat evasion (made in 1929), motivating: “we do not pursue excessive taxation, we pursue a more equitable distribution of the taxes of this country among the citizens, in order to help those in need, and to increase state revenues” [33, p.44]. Due to the fact that he did not give results, as finance minister he ordered the increase of all taxes by 10%, and as a result of the crisis of 1929, he ordered the reduction of wages and the establishment, besides the ordinary tax applied to them, of exceptional progressive taxes (up to 60% of wages), the famous “sacrificial curves”. He conceived the reform of the local public finances from 1933 by which he allowed the local budgets 15-30% of the amounts collected as state taxes, criticized the overcharge tax that hit the incomes from the work, abolished the “Consumer Tax Directorate” of the Ministry of Public Finance and organized alcoholic monopolies and oil monopolies, advocated for the introduction of additional quotas in local budgets and for decentralization of these budgets (by practicing “takeovers on state revenues” instrument similar to the breakdown quotas currently practiced in fiscal budgetary policy).

Conclusions

Regardless of the conceptions formulated by economists, we can say that taxes and duties must first of all correspond to the requirements formulated by the elaboration of the local and central budgets of each state, in the sense that the number and the size of their collection must ensure the volume of tax revenues required of these budgets.

Otherwise, taxes will not ensure the size of the financial resources needed to cover the public expenses provided by budgets. We must, however, say that too many taxes (direct and indirect), applied on a constant volume of taxpayers, will lead to increased fiscal pressure and implicitly tax evasion, because the taxpayers, especially

Concluzii

Indiferent de concepțiile formulate de economiști, putem spune că impozitele și taxele trebuie să corespundă, în primul rând, cerințelor formulate de întocmirea bugetelor locale și centrale ale fiecărui stat, în sensul că numărul și mărimea percepției acestora trebuie să asigure realizarea volumului de venituri fiscale cerute de aceste bugete.

În caz contrar, impozitele nu vor asigura mărimea resurselor financiare necesare pentru acoperirea cheltuielilor publice prevăzute prin bugete. Trebuie, însă, să spunem că un număr prea mare de impozite (directe și indirecte), aplicate pe un volum constant de contribuabili va conduce la creșterea presiunii fiscale și implicite a evaziunii fiscale, deoarece contribuabilii, mai ales în perioada de recesiune, vor suporta mai greu efortul fiscal cerut de către stat.

Considerăm, de asemenea, că, în aceste perioade de recesiune, este mai important decât creșterea numărului de impozite și taxe, sau decât creșterea mărimii sarcinii fiscale, creșterea gradului de colectare a acestora de către aparatul fiscal (se cunoaște din experiența țărilor din UE că acest grad de colectare este insuficient realizat în toate statele, fie ca deficiență a modului de aplicare a impozitelor instituite, fie ca deficiență de încasare a acestora de către organele fiscale).

Cea mai importantă concluzie, pe care o putem formula, este că fiecare stat trebuie să își asigure resursele fiscale prin impozite și taxe directe și indirecte, la care contribuabilii să consimtă plata cu civism fiscal. Însă, pentru aceasta, sarcinile fiscale trebuie să fie proporționale cu veniturile și averea realizate de către contribuabili, încât aceștia să nu conteste sarcina fiscală a altor plătitori și să asigure echitatea fiscală orizontală și verticală a plătitorilor din sistemul fiscal.

Un stat modern trebuie să își asigure veniturile fiscale cu largul concurs al contribuabililor, fără a-i determina pe aceștia să migreze spre alte teritorii fiscale din UE, unde fiscalitatea este mai relaxată, deoarece, prin acest fenomen, va pierde resurse fiscale și va întări sistemele fiscale din țările spre care migrează contribuabilii săi.

during the recession, will endure harder the fiscal requirements required by the state.

We also consider that in these periods of recession it is more important than increasing the number of taxes and duties, or increasing the size of the tax burden, increasing the degree of their collection by the fiscal apparatus (it is known from the experience of UE countries that this collection rate is insufficient achieved in all states, either as a deficiency of the way of applying the imposed taxes, or as a deficiency of collecting them by the tax authorities).

The most important conclusion we can make is that each state must provide its fiscal resources through direct and indirect taxes and fees, in which the taxpayers consent to the payment with fiscal civility. But for this, the tax burdens must be proportionate to the income and wealth made by the taxpayers, so that they do not challenge the tax burden of other payers and ensures the horizontal and vertical tax equity of the tax payers.

A modern state must ensure its tax revenues with the broad help of taxpayers, without causing them to migrate to other tax territories in the EU, where taxation is more relaxed because, by this phenomenon, it will lose tax resources and strengthen the tax systems in the countries to which its taxpayers migrate.

Bibliografie/ Bibliography:

1. HANSEN A. *Fiscal Policy and Business Cycles*. New York, 1941, p. 182.
2. MANN F.K. *Finanztheorie und Finanzsoziologie*, Göttingen. 1951, p. 60.

3. LAUFENBURGER Henry. *Histoire de l'impôt, Press Universitaires de France*. Paris, 1959, p. 88.
4. DUVERGER M. *Finances Publiques*. Paris, 1963, p. 69,88.
5. BARRÈRE Alain. *Politique Financière*. Paris, 1959, p. 81.
6. CIMMEL H. *Taxes and Economic Incentives*. Washington, 1950, p.15.
7. SCHMIDT Kurt. *Die Steuerprogression*. Basel, 1960, p. 75,77.
8. GROVES Harold M. *Financing, Gouvernement*. Sixth edition, 1964, p. 17,18.
9. NOLL Robert von der Nahmer. *Lehrbuch der Finanzwiserchaft*. Band II. Spezielle Steuerlehre, 1964, p. 104,105.
10. KEYNES J.M. *Teoria generală a folosirii mâinii de lucru, a dobânzii și a banilor*. București: Editura Științifică, p. 337-339.
11. KEYNES J.M. *Theorie générale de l'emploi, de l'interet et de la monnaie*. Paris, 1963, p. 391-392.
12. SHULTZ W.J. și HARISS C.L. *American Public Finance*. New York, 1954, p. 264.
13. BĂLCESCU Nicolae. *Opere*, vol. I, Editura Academiei, RPR, 1953, p. 257.
14. BĂLCESCU Nicolae. *Chestiunea economică a principatelor dunărene*; citat după C.I. Gulian, lucrarea Gîndirea social-politică a lui N. Bălcescu, E.S.P.L.P., București, 1954, p. 70.
15. IONESCU DE LA BRAD Ion. *Capitația*, Articol în „Țăranul română”, anul II, nr.8, nr.6, 1861.
16. *Texte din literatură economică în România, sec. XXI*, Editura Academiei, 1973, p.169.
17. IONESCU DE LA BRAD Ion. *Tratat de finanțe*, partea I, conf. univ. dr. I. Burduja, Iași, 1971, p. 486-488.
18. GHICA Ion. *Opere*, vol. II, E.S.P.L.P., 1927, p. 189, 167.
19. GHICA Ion, în lucrarea „Curs de finanțe, autor conf. univ. dr. I. Burduja, Iași, 1971, p. 479-482.
20. POP-MARȚIAN Dionisie. *Curs de finanțe*, autor conf. univ. dr. I. Burduja, Iași, 1971, p. 497, 291, 449.
21. POP-MARȚIAN Dionisie. *Opere economice*, Editura Științifică, Buc., 1961, p. 443.
22. PETRICEICU-HASDEU Bogdan, Editura Academiei Române, Buc., 1943, p. 136.
23. EMINESCU M. *Opera Politică*, vol. II, Editura Cugetarea, Georgescu Delafros, Buc., 1941, p. 376.
24. *Doctrina economică a lui A.D. Xenopol*. Teză de doctorat, Vasile Ioța, Buc., 1968, p. 214-215.
25. XENOPOL A.D. *Situația financiară a țării sub Guvernul liberal în 1887*, p. 8.
26. XENOPOL A.D. *Chestiuni economice. Rapoartele consulilor români*. Românu, 6 mai 1883, p. 406.
27. *Viața și opera economistului Nicolae Șuțu*, Buc.: Editura Academiei Române, 1941, p. 498.
28. CREANGĂ D.Gh. *Curs de finanțe*, autor conf. univ. dr. I. Burduja, Iași, 1971, p. 503, 504.
29. TITULESCU Nicolae. *Discursuri*. Buc.: Editura Științifică, 1967, p. 237-238.
30. MADGEARU V. *Drumul echilibrului financiar. Probleme actuale ale economiei românești*. Atelierele „Adevărul, S.A., Buc., 1935, p. 190, 194.
31. MADGEARU V. *Dezbaterile adunării deputaților*, moțiunea din 20 mai 1921, p. 253, 441.
32. MADGEARU V. *Contribuțiile directe și desființarea impozitului global*. Buc., 1933, p. 269.
33. MADGEARU V. *Realitatea finanțelor publice românești*. București: Editura Economistul, 1937, capitolul Situația Financiară și Bugetul, p. 44.